

Intentieverklaring

*van de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker en de Vlaamse minister van Onderwijs en viceminister-
president van de Vlaamse Regering, Hilde Crevits,
inzake onderwijssamenwerking tussen Nederland en Vlaanderen*

Inleiding

- Vlaanderen en Nederland hebben een lange traditie van samenwerking op het gebied van taal, cultuur en onderwijs. In de jaren negentig van de vorige eeuw en aan het begin van de 21ste eeuw kreeg met name de samenwerking op het terrein van middelbaar/secundair en hoger onderwijs vorm in een serie verdragen onder het acroniem GENT, dat stond voor het Gehele Europese Nederlandse Taalgebied.
- De zgn. GENT-akkoorden hebben geleid tot informatie-uitwisseling en op onderdelen zelfs tot structurele samenwerking, zoals bij de accreditatie in het hoger onderwijs en de wederzijdse erkenning van academische diploma's. Na 2003 zijn geen nieuwe akkoorden meer afgesloten.
- Daarnaast is sprake van toegenomen overleg tussen de beide ministeries, o.a. in het kader van de Nederlandse Taalunie en de NVAO.
- Naast het traject van de GENT-akkoorden sloten de toenmalige ministers Ritzen en Coens in 1991 een zogenoemd 'herenakkoord' betreffende de toegankelijkheid van leerlingen en studenten tot de wederzijdse onderwijssystemen, alsmede over de deelname van Vlaamse leerlingen aan het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland én de deelname van Vlaamse studenten aan de opleidingen van de Open Universiteit.
- Vooruitkijkend zijn Vlaanderen en Nederland ervan overtuigd dat nauwere onderwijssamenwerking tussen de beide buurlanden van wezenlijk belang is in een context van toenemende internationalisering. Zij wensen daarom nieuwe impulsen te geven aan die samenwerking en deze verder te structureren naar vorm en inhoud.

Voornemens

Tegen deze achtergronden nemen de Vlaamse minister van Onderwijs en de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zich het volgende voor:

- Vlaanderen en Nederland gaan nauwer samenwerken, in het bijzonder op de terreinen van het middelbaar/secundair en hoger onderwijs.
- Leidend thema in de samenwerking is het begrip ‘leren van elkaar’, onder andere door wederzijdse informatie-uitwisseling en overleg over (voorgenomen) beleidstrajecten en ontwikkelingen, alsmede over de kennisfunctie en beleidsonderzoek.
- Vlaanderen en Nederland gaan in dat verband ‘best practices’ uitwisselen, bijvoorbeeld waar het gaat om thema’s als opvang en binding van buitenlandse studenten, stagemogelijkheden en studie-oriëntatie in het hoger onderwijs.
- Wanneer knelpunten opduiken in de bilaterale onderwijsbetrekkingen, streven Vlaanderen en Nederland proactief naar een gemeenschappelijke aanpak.
- Zoals het Herenakkoord aangaf, houden Vlaanderen en Nederland vast aan de intentie van wederkerigheid in de mobiliteitsstromen in alle geledingen van het onderwijs. De ministers zullen ontwikkelingen in die mobiliteitsstromen blijven monitoren (zowel wat betreft aantallen als wat betreft financiering). Binnen het Hoger Onderwijs brengen zij de mobiliteitsstromen per discipline in beeld, met extra aandacht voor de mogelijke impact van instroombeperkingen voor bepaalde opleidingen en het effect ervan naar mobiliteit. De resultaten van deze monitoring en een analyse van deze gegevens worden jaarlijks besproken. Als nodig ontwikkelen ze methodieken om de wederkerigheid te bevorderen.
- Eveneens zoals het Herenakkoord bepaalde, blijft de mogelijkheid tot deelname van Vlaamse studenten en leerlingen aan de cursussen van de Open Universiteit en het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland bestaan.
 - Nederland en Vlaanderen achten het belangrijk dat er een aanbod van kwalitatief goede Nederlandstalige scholen en programma’s bestaat in het buitenland. De scholen voor Nederlands Onderwijs in het buitenland blijven toegankelijk voor Nederlandse en Vlaamse kinderen;
 - De financiering van de infrastructuur voor deze scholen blijft bestaan, en alle NOB-scholen blijven onder het toezicht van de Nederlandse inspectie van het onderwijs staan teneinde de kwaliteit te borgen;
 - Nederland en Vlaanderen gaan de komende jaren meer samenwerken rond de Nederlandse scholen in het buitenland. Om de Vlaamse betrokkenheid bij de Stichting NOB te versterken, zullen beide bevoegde ministers de gesprekken met en over de (toekomstige ontwikkelingen van) de Stichting NOB samen voeren, zodat toekomstige beslissingen met een impact op investeringen, uitbreiding/inkrimping, kwaliteitsborging en taakstelling na gezamenlijk politiek overleg worden genomen. Bijlage 2 bevat een werkprogramma voor 2016-2017, dat Nederland en Vlaanderen samen gaan uitvoeren. Bij positieve evaluatie wordt dit programma daarna gecontinueerd en/of geactualiseerd;

- Met deze afspraken waarborgen Nederland en Vlaanderen de toegankelijkheid en de kwaliteit van het (taal)onderwijs Nederlands en Vlaams-Nederlandse cultuur in het buitenland. Nederland en Vlaanderen blijven de komende jaren in overleg met elkaar om te zien of deze afspraken tot de gewenste resultaten leiden. Ook de effecten van besparingen worden systematisch geëvalueerd.
- De stelsels voor accreditatie in zowel Nederland als Vlaanderen worden doorontwikkeld, wat veranderingen met zich meebrengt. Wij verzoeken de NVAO een verkenning te doen naar welke gevolgen de ontwikkelingen op het gebied van accreditatie op de werking en financiering van NVAO hebben. In deze verkenning komen zaken zoals werkwijze, bestuur, financiering van de NVAO en de daarbij te hanteren verdeelsleutel aan bod. Op basis van deze verkenning zullen beide onderwijsministers in gesprek gaan over welke aanpassingen wenselijk dan wel noodzakelijk zijn naar aanleiding van de nieuwe accreditatiestelsels in Vlaanderen en Nederland. Vlaanderen en Nederland werken ook een oplossing uit voor de fiscale behandeling van de Vlaamse bestuursleden en medewerkers van de NVAO.
- Vlaanderen en Nederland zullen streven naar een vrije toegang op digitale kennisdragers van informatie m.b.t. onderwerpen die gevat worden door dit akkoord. Hierbij aansluitend bekijken Vlaanderen en Nederland de samenwerking rond nieuwe vormen van afstandsonderwijs, Open Educational Resources en MOOC's en gaan ze na hoe deze structureel gestimuleerd en financieel (verder) ondersteund kunnen worden.
- Vlaanderen en Nederland stimuleren verder de samenwerking tussen Vlaamse en Nederlandse instellingen voor hoger onderwijs en bekijken met deze instellingen welke bijkomende impulsen mogelijk zijn.
- Vlaanderen en Nederland zullen nauw samenwerken op relevante dossiers in multilaterale kaders, zoals de Europese Unie en de OESO en in het kader van de grensoverschrijdende samenwerking (GROS).

Vormgeving

- Deze samenwerking krijgt vorm in een interministerieel overleg onderwijsbeleid dat jaarlijks doorgaat omtrent beleidsmatige actualiteit in functie van uitwisseling en afstemming. Hierbij kunnen ook de afspraken binnen de lopende verdragen (Nederlandse Taalunie en NVAO) aan bod komen.
- Naast de bestaande overlegsgremia zullen de ministers in beginsel één keer per jaar een Vlaams-Nederlandse onderwijsbijeenkomst organiseren, waarbij specifieke thema's aan de orde komen. Deelname aan deze bijeenkomsten staat open voor bewindslieden, ambtelijke vertegenwoordigers, alsmede relevante (koepel-) instellingen en themadeskundigen.
- Om de Vlaamse betrokkenheid bij de Stichting NOB te versterken, zal de Nederlandse Minister van Onderwijs de Raad van Toezicht van de Stichting NOB vragen een zetel in die Raad voor Vlaanderen open te stellen.

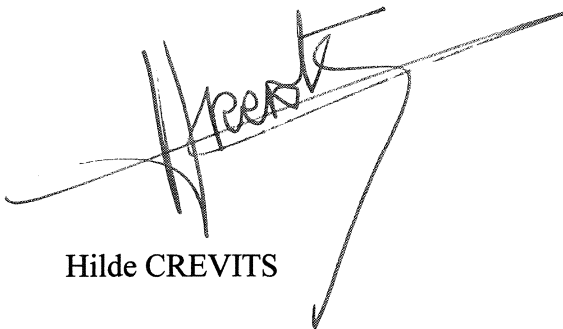
- Nederland garandeert jaarlijks een extra enveloppe aan de Stichting NOB van 330.000 euro. De Vlaamse en de Nederlandse overheid beslissen in overleg met de Stichting NOB hoe deze enveloppe kan worden ingezet voor de versterking van de kwaliteit van het onderwijs in de scholen die zijn aangesloten bij de Stichting NOB.
- Vlaanderen en Nederland zullen daarnaast ten alle tijden openstaan voor overleg en samenwerking op ad hoc basis, indien de situatie daarom vraagt.

Tenslotte

- Vlaanderen en Nederland zien processen van internationalisering, grensoverschrijdende samenwerking en inkomende en uitgaande mobiliteit in de eerste plaats als kansen voor zowel het Vlaamse als het Nederlandse onderwijs. Zij menen dat die kansen zoveel mogelijk samen genomen moeten worden, op het politieke en op het ambtelijke niveau, maar in het bijzonder ook op het niveau van de onderwijsinstellingen zelf en van leerlingen, studenten en docenten individueel.

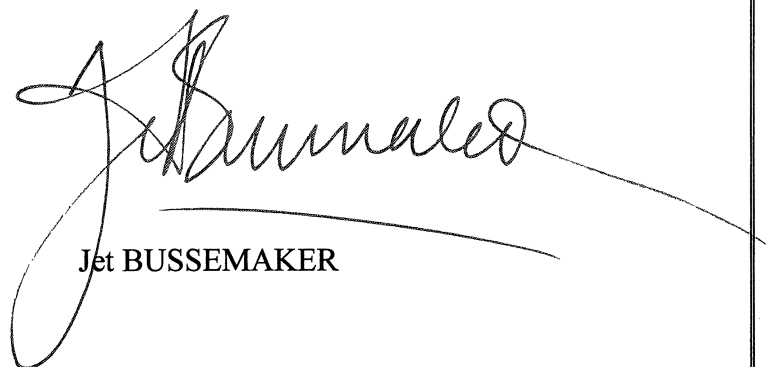
Brussel, 30 mei 2016

De Vlaamse minister van Onderwijs
en viceminister-president van de
Vlaamse Regering,

Hilde CREVITS

De Nederlandse minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Jet BUSSEMAKER

Bijlage 1: mobiliteitsstromen tussen Nederland en Vlaanderen

Belgische studenten/leerlingen in Nederland (data 2012-2013)

Basisonderwijs	729, waarvan 724 (99%) woonachtig in Nederland
Speciaal onderwijs	88, waarvan 86 (98%) woonachtig in Nederland
Voortgezet onderwijs	500, waarvan 496 (99%) woonachtig in Nederland
Volwassenenonderwijs	31, waarvan 29 (94%) woonachtig in Nederland
Middelbaar beroepsonderwijs	290, waarvan 286 (99%) woonachtig in Nederland
Hoger beroepsonderwijs	935, waarvan 362 (39%) woonachtig in Nederland
Wetenschappelijk onderwijs	1518, waarvan 635 (49%) woonachtig in Nederland

Nederlandse studenten/leerlingen in Vlaanderen (data 2012-2013)

Kleuteronderwijs	7.561, waarvan 6.678 (88%) woonachtig in België
Lager onderwijs	10.920, waarvan 9.629 (88%) woonachtig in België
Secundair onderwijs	11.282, waarvan 7.484 (66%) woonachtig in België
Deeltijds kunstonderwijs	5.465, waarvan 2.302 (42%) woonachtig in België
HBO5 Verpleegkunde	126, waarvan 103 (82%) woonachtig in België
Volwassenenonderwijs	9.606, waarvan 3.720 (39%) woonachtig in België
Hogescholen onderwijs	3.109, waarvan 1.226 (39%) woonachtig in België
Universitair onderwijs	4.705, waarvan 1.249 (27%) woonachtig in België

Nederlandse studenten/leerlingen in Vlaanderen (data 2014-2015)

Kleuteronderwijs	8.215, waarvan 7.297 (89%) woonachtig in België
Lager onderwijs	11.731, waarvan 10.483 (89%) woonachtig in België
Secundair onderwijs	12.435, waarvan 8.598 (69%) woonachtig in België
Deeltijds kunstonderwijs	5.765, waarvan 2.465 (43%) woonachtig in België
HBO5 Verpleegkunde	174, waarvan 137 (79%) woonachtig in België
Volwassenenonderwijs	9.294, waarvan 4.084 (44%) woonachtig in België
Hogescholen onderwijs	3.470, waarvan 1.333 (38%) woonachtig in België
Universitair onderwijs	6.191, waarvan 1.789 (29%) woonachtig in België

Aantallen leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland (data 2015-2016)

Totaal aantal leerlingen	13.499
Waarvan leerlingen met de Belgische nationaliteit	1.384 (= 10.3%)

Bijlage 2: werkprogramma Nederland en Vlaanderen (S)NOB 2016-2017

- Nederland en Vlaanderen overleggen met de Stichting NOB hoe de basisfinanciering in de nieuwe financiële context het beste ingezet kan worden om de kwaliteit van het onderwijs te behouden.
- De Taalunie gaat na hoe ze met haar budget voor de ondersteuning van Nederlands over de grens de professionalisering van docenten in de scholen van de Stichting NOB kan versterken.
- Verder zijn de Taalunie en Stichting NOB in gesprek over vormen van samenwerking. Wanneer hierbij besparingen mogelijk zijn, kan dit geld geherinvesteerd worden in het globale dossier van NOB.
- In 2016 werkt de Stichting NOB door aan de ontwikkeling van een nieuwe, digitale module cultuur. In deze module wordt nadrukkelijk meer aandacht besteed aan de Vlaamse cultuur.

Tegen de zomer van 2017 zullen Nederland en Vlaanderen een evaluatie bespreken van de impact op het terrein van het nieuwe budgettaire kader voor de Stichting NOB. Deze evaluatie wordt voorbereid door de Nederlandse onderwijsinspectie en de Stichting NOB. De stichting Vlamingen In de Wereld zal bij deze evaluatie betrokken worden.